

**זרע שמשון**  
רבי שמשון היים  
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל  
הבטיח למי שילמוד בספריו:  
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא  
מן שבמא ועינים תראנה בנים  
ובני בנים כשתילי זיתים סביב  
לשולחנכם, הכמים ונבונים  
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר  
גם כבוד לא יסופו גזרעכם וכו',  
בני חיי ומוזני טבי.

**מלא העומר**  
רבי אריה לייב ב"ר משה  
צינץ זצ"ל ביקש קודם  
פטירתו שיתנו לו דף ורשם  
בשארית כוחותיו:  
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו  
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן  
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה  
טובה לכל המשתדלים והמסייעים  
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.  
שעשה טובה לכולם.  
(הקדמה למלא העומר)

**אבני נזר**  
רבי אברהם ב"ר זאב  
נחום בורנשטיין זצ"ל  
הבטיח קודם פטירתו:  
אם ילמדו בספרים שלי,  
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי  
ממש כמו בחיים.  
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת  
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:  
ובטח יהיה למליץ יושר  
למיימנים בה

**ילקוט סופר**  
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר  
וזסמאן סופר זצ"ל  
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו  
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם  
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי  
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים  
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע  
קול בכיות עמו ישראל בהמנים  
ואצטרף תפילתי עמהם  
לטוב להם, כל הימים

**לב העברי**  
רבי עקיבא יוסף  
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל  
כתב בצוואתו  
בקשתי שטוחה שישתדלו  
להדפיס ספרים שלי, ואני  
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'  
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם  
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות  
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת  
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

**חזון יחזקאל**  
רבי יחזקאל ב"ר מרדכי  
זלמן אברמסקי זצ"ל:  
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת  
הספרו בשעת הלוייה הכריז:  
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,  
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי  
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב  
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.  
(רבות אפרים ארח"ב עמוד  
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

**בן לאשרי**  
רבי יצחק ב"ר אשר  
אנשיל הוברמן הרב  
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:  
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל  
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו  
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה  
לאחרים שיושעו מכל צרה  
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.  
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,  
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא  
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

**אתוון דאורייתא**  
רבי יוסף  
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל  
העיד חתנו הגאון רבי יצחק  
מנחם מארגענשטערן זצ"ל  
בהספרו  
רבינו בטרם עלה השמימה  
החבויים שלו מי שייסע בהדפסת  
החיבורים שלו יהיה לו למליץ  
יושר בעולם העליון

**שערי זבול**  
רבי זבולון  
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל  
הבטיח כמה פעמים שיעשה  
טובה ומליץ טוב למי שיעשה  
טובה לנשמתו, וכן חרות על  
מצבתו

**צדקת הצדיק**  
רבי צדוק  
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל  
אמר קודם פטירתו  
שמבטיח כמו הבטחת בעל  
מלא העומר שמי שידפיס  
דבריו יהיה לו למליץ יושר

# מלליצי יין עשיר

## די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?  
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?  
פארוואס האב איך צער גידול בנימ?  
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?  
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

### תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען  
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,  
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר  
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

### זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוך"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

**בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה.** במדרש: זה שאמר הכתוב 'כי בתחבולות תעשה לך מלחמה', ר' נתן ור' אחא בשם ר' סימון אומר, אם  
עשית חבילות של עבירות, עשה כנגדן חבילות של מצוות, עינים רמות והיו לטוטפות, לשון שקר ולמדתם אותם את בניכם, ידים שופכות דם נקי וקשרתם לאות  
על ירך, לב חורש מחשבות און והיו הדברים האלה, רגלים ממחרות לרוץ לרעה הוי רץ אחר מילה שהיא בין ברכים. ותמהו המפרשים בכוונת המדרש. ונראה עפ"י  
מה שנודע כי האדם נברא לתקן איזה דבר בעולם או איזה מצוה, וכל עוד שעדיין לא השלים תיקונו, הרי הוא כלא היה והנפל טוב ממנו. וכתב האר"י הק' שהיזה"ר  
המסית את האדם לחטוא, משיאו ביותר לקלקל באותו דבר שעבורו בא לעולם לתקן. ובזה יובנו המדרש, שנתכוון לומר שלא די שתעשה תשובה מהעבירות, כי  
אע"פ שיצאת זכאי בדין, עדיין לא הועלת כלום בתיקונך שעבורו באת לעולם, ולכן הנכון שכשאתה עושה תשובה לא די שתחזור בך ותתחרט מהעבירות שעשית,  
אלא אף תעשה כנגדן חבילות של מצוות, והמצוות שתעשה יהיו באותו דבר שקלקלת, כי ממה שקלקלת הרי זה האות שאותו הדבר הוא תיקונך שלך נבראת  
ונשלחת לעולם. וזה שאמר שאם חטא בעיניי רמות שלא שמרם כראוי, התיקון שלו שיעשה עמהם מצות 'הויו לטוטפות'. (זרע שמשון אחרי סוף אות א.).

**אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו.** במדרש: אמר ר' חייא בר אבא באחד בניסן מתו בניו של אהרן, ולמה מזכיר מיתתם ביוה"כ, אלא מלמד כשם  
שיוה"כ מכפר, כך מיתתם של צדיקים מכפרת, ומנין שיוה"כ מכפר, דכתיב כי ביום הזה יכפר עליכם, ומנין שמיתתם של צדיקים מכפרת, שנאמר ויקברו את עצמות  
שאול וכו' ויעתר אלהים לארץ וכו' ע"כ. וצ"ע מה היא קושיית המדרש 'מנין שיוה"כ מכפר', הלא הרבה פעמים מוזכר בתורה ענין הכפרה שיש ביוה"כ. ויש לומר

הופיע ויצא לאור

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות



הגדר אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנון ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים" (ארו"צ ע"ת ע"י ה"ס)

מילוקט בוחן נלינות שיוצא לאור עולם נודי שבוע בשבוע

אספיר לישני הספר בחיית הספרים המבורחת לחבר פרומים וכן למכלת נליון מליצי יושר בכל שבוע; gilysheny@gmail.com

זרה, כי [זה קאי על] המחטה אחת שלא הקטיר עליה קטורת, [ומ"מ נתן עליה אש, כדכתיב ויתנו בהן אש, ושימו עליה קטרת], וזה הוא 'אש זרה' לגמרי, וזהו שחיבין מיתה שמתו גם שניהם.

נמצא שע"י שנכנסו שניהם, זה גרם להם שלא הקטירו שניהם רק קטורת אחד, ונעשה המחטה שניה 'אש זרה' וביאה ריקנית. וזהו שאמר הכתוב 'אחרי מות שני בני אהרן שגרם להם בקרבתם' לפני ה', היינו גם שניהם, 'וימותו', שלסיבה זו [שנכנסו שניהם] הקריבו שניהם קטורת אחד, ונעשה השני 'אש זרה'. וזהו פירוש הכתוב דכיון שנכנסו שניהם 'בקרבתם' לפני ה', לכן גרם מיתה 'וימותו', לכן נאמר לאהרן אזהרה 'שאל יבוא בכל עת אל הקודש' [בביאה ריקנית].



לע"נ הרה"ח ר' מרדכי ב"ר דוב יוסף שטרנפולד זצ"ל י"א צ"כ ד' ניסן החילוק בין שוגג ומתעסק. ז"ל אבני נזר (חומ"מ

סימן ק"ן): העלו התוס' (כריתות יט: בכוורות כג. ד"ה סבר) ד'שוגג היינו שכפי מה שסבור בדעתו לעשות, הוא [דבר] שאסור, אלא שהוא חושב שמתור לעשותו, [כגון שנתכוין לחתוך מחובר, וסובר דמותו, והיינו דהטעות היה בדין]. אבל

'מתעסק' הוא בציור שאם היה המציאות כמו שסבור, היה באמת מותר, לכן חשיב מתעסק בהיתר. ולכן נתכוון לחתוך את התלוש ונמצא שהוא מחובר פטור, כיון שלפי דעתו שהיה תלוש ליכא איסור, [דהטעות לא היה בדין, רק הטעות היה בהמציאות].

ועל פי יסוד זה, כתבו התוס' (שבת עג. ד"ה אלא) גבי איסור של שחיטת קדשים בחוץ, וז"ל: נתכוין לשחוט בהמת חולין [בחוץ], והיה צריך לשל חולין, ונמצאת שזו בהמה של קדשים, [פטור משום דחשיב 'מתעסק', כיון דלפי מה שסבור שהוא חולין, הרי מותר], ודכוותה בשבת, דאם נתכוין לחתוך תלוש ונמצא מחובר ולא היה צריך אלא לתלוש דפטור, עכ"ל התוס'. וקשה, דא"כ נמצא ד'שגגת שבת' דהיינו שסבור שהוא חול, נימא דחשיב כמתעסק, [דלפי מה שסובר שהוא יום חול, הרי באמת מותר], דמה לי בהמת קודש וסבור שהיא חולין, מה לי יום שבת קודש וסבור שהוא יום חול, עכ"ל.

וכן הקשה האבני נזר באו"ח (סימן רכ"ו), וז"ל: קשה לדעת התוס' דאין שוגג אלא הטועה בדין, אבל הטועה במציאות, שלפי מחשבתו באיכות הדבר באמת לא היה איסור, חשיב מתעסק, כגון השוחט קדשים בחוץ וסבור שהם חולין, הוי מתעסק, וא"כ בשגג בשבת, וסבור שהוא חול יחשב מתעסק ויפטור, עכ"ל.

ותירץ האב"ז (או"ח שם), בהקדם ג' הקדמות:

א) מלבד החילוק בין שוגג דזה טעות בדין, ובין מתעסק דזה טעות במציאות, איכא חילוק נוסף, דשוגג כיון דזה טעות בדין, לכן זה שייך גם אם איכא כאן רק דבר אחד, וסבר דזה מותר, ובאמת אסור. אבל מתעסק, כיון דזה טעות במציאות, לכן זה שייך רק אם איכא כאן שני דברים, כגון מחובר ותלוש, וטעה במציאות דחשב

כך מתרץ המדרש שיש להוכיח כן מהפסוק שבהמשך הפרשה 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו'. דלכאורה מיותר סוף הפסוק 'לפני ה' תטהרו'. וצ"ל כמו שכתב הר"ף שם, וז"ל: אם עבר על ל"ת ועשה תשובה

מיראה, הוא תולה ולא מכפר עד שיבא יוה"כ ויכפר, שנאמר 'כי ביום הזה יכפר עליכם' גמר הכפרה 'מכל חטאתיכם'. אבל אם התשובה היתה 'לפני ה', דהיינו מלב ומנפש, כי ה' יראה ללבב ששב בכל לבו, אז 'תטהרו' מכל וכל בלי כפרת יוה"כ, עכ"ל. הרי להדיא מרישא דקרא דתשובה מיראה ג"כ מועיל. (זרע שמשון אחרי אות א').



לע"נ הג"ר אבדהם לופטביר ב"ר לייבל מוהל זצ"ל י"א צ"כ ניסן

בקרבתם לפני ה' וימותו. יראה דהנה כתיב בפרשת שמיני ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש ושימו עליה קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם. ויש לדייק שאמר ויתנו 'בהן אש, ושימו עליה' לשון יחיד. ולמה

לא אמר 'עליהן', כמו שנאמר בפרשת קרח 'ותנו בהן אש', ושימו עליהן קטורת'. אמנם יתכן לומר, דלכאורה הרי כתיב 'וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש', ותנן (פ"א כלים מ"ט): פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה. א"כ בהא נמי שלא כתיב עשו שנכנסו גם שניהם לפני ולפנים.

לכן יש לומר שבדאי לא ידעו חד בחבריה, ונכנסו גם שניהם, והנה ידעו שלא יתכן להקריב שני קטורת, שלא מצינו רק אחד, ואחר שכבר היו בפנים גם שניהם, אם יקטיר אחד, נמצא שלגבי השני הוה ליה ביאה ריקנית שחיבין מיתה. דאף שלא נאמרה האזהרה שלא יכנסו לפנים אלא 'אחרי מות שני בני אהרן', מ"מ מאחר שגדולים היו, יתכן שהשיגו זאת מדעתן שאסור ביאה ריקנית. ולזה נתחכמו שלא הקטירו רק קטורת אחת, וזה 'וישימו עליה' גם שניהם קטורת אחת, וחשבו שבזה לא יחשב ביאה ריקנית [כיון דשניהם הקטירו הקטורת]. ואפשר שלזה נקרא 'אש

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

**'והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומוזני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון.'**

**לכפר על בני ישראל אחת בשנה.** 'אחת בשנה' ר"ת 'אב', רמז שהתשובה שמועלת היא מדין אב שמחל על כבודו כבודו מחול, והקב"ה הוא אבינו.

**כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו.** אפשר לומר 'כי ביום הזה', 'זה' היא רומז להקב"ה, כדכתיב 'זה קלי ואנוהו' כמו שאמרו חז"ל. וזה שאמר הכתוב 'כי ביום הזה' היינו הקב"ה, 'יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם', ואימתי זה, כשאתם 'לפני ה' תטהרו', דהיינו תעשו תשובה לפני היודע פנימיות הלב ולא למראה האדם.

באמת מותר], דמה לי בהמת קודש וסבור שהיא חולין, מה לי יום שבת קודש וסבור שהוא יום חול, עכ"ל.

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעזו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

**"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבותא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה."**

**ושמרתם אתם את חקותי ואת משפטי ולא תעשו מכל התועבות האלה.** נ"ל שאמרו רז"ל עבירה גוררת עבירה ומצוה גוררת מצוה, וזה שאמר 'ושמרתם אתם את חקותי ואת משפטי', ואז אני מבטיח לכם 'כי לא תעשו מכל התועבות האלה'. וביותר יומתקו הדברים עפ"י מה שאמרו (ע"ז יז): עה"פ 'מזימה תשמור עליך תבונה תנצרכה', דמסקינן שם דהכי קאמר: מדבר זימה תשמור עליך התורה. ובזה יש לפרש ג"כ מה שאמר בסוף הענין 'כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם', דהכוונה כי לא יבוא אדם לחטא גדול כזה אם לא שכבר נכרת עמו ואין לו שום חלק בישראל, כי היום אמר עשה כך ומחר עשה כך, ולא יאונה לאיש ישר עון גדול כזה אם לא שכבר הוא בשפל המדרגות, ועיד"ז עבירה גוררת עבירה, והכל ממדרגה למדרגה. וזה שאמר 'כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה', בודאי הוא כבר נכרת מקרב עמו, כי כל זמן שיש באיש ישראל איזה ניצוץ קדושה, עדיין יש לו התחברות עם כל עדת ישראל מכח הקדושה אשר בו, אבל אם כבר אין בו שום ניצוץ קדושה, אז אין לו שום התחברות עם קהל ישראל.

## תולדות האבני נזר זי"ע

אף שחי כל ימיו בצמצום ומסתפק במועט, והכנסתו היתה מוגבלת, היה נותן צדקה ביד רחבה, תורם לענינים שבצדקה כאחד מן הגידים בעיר, ומעניק לעני המזדמן את הכסף שבכיסו. לנשים לא היתה דריסת רגל בחדרו, [גם בקוצק ואצל הר"ם בגור לא נתנו לנשים להכנס לחדר הרבי, רק אצל האדמו"ר מוהר"ח מאלכסנדר התירו לנשים להכנס], אפילו בני ביתו הקרובים כלתו ונכדותיו, אם ה' להן משהו מיוחד המצדיק את הפניה אליו, היתה נכנסת בלווית הרבנית 'שרה צינא' ועומדת בפתח, הרבנית עצמה גם כן לא הרחיקה הרבה לפניו מן הפתח, ועל פי רוב היתה היא הרבנית מדברת ושוטחת את הבקשה. יראת הכבוד שלו לזקנו הש"ץ היתה עצומה, וז"ל: ומעולם נצטערתי אם ימצא בדברי רבינו הגדול הש"ץ ז"ל עמוד התווך שכל בית ישראל נשענים עליו דבר בטל כזה, ודרכי תמיד להפוך בזכותו דרב הש"ך באשר מזרעיה דש"ך קאתינא, וכאן לא היה פתחון פה, אבל עתה ראיתי בחתם סופר הוכיח שגם הש"ך לא היה כוונתו כך, ונתתי שמחה בלבי' (אב"נ י"ד ס' תס"ח אות ה'). וכ"כ בחו"מ סימן ס' סוף דבר שאין לזוז מפסק הש"ך שמימיו צלולים.

ביקר בעיר הולישו והשתטח על קבר הש"ך, חלץ נעליו וניגש יחידי לקבר, ואמר למלוהו שיחכה במרחק. (מראה הדשא).

והוסיף האבני"ז, דזה רק בבהמת חולין ובהמת קדשים, דזה שני דברים נפרדים, דבהמת קדשים עומד להקריבה במקדש, לכן אם חשב שזה בהמת חולין, דזה דבר אחר, חשיב 'מתעסק'. אבל המועל בהקדש, דהיינו שנהנה מהקדש, וסבר שהוא חולין, חשיב שוגג ולא מתעסק. דאין כאן שני דברים נפרדים של הקדש וחולין, והוא טעה במציאות דחשב שהוא חולין, אלא זה דבר אחד, דמה שאסור ליהנות מזה, אינו תוצאה ממה שהוא הקדש. אלא דזה עצם ההקדש, מה שאסור לכל אדם, ונמצא דאם טעה וסבר שהוא חולין, הרי טעה בדין דסבר דליכא בזה איסור הנאה, וז"ל: כשלא ידע שהוא קודש, הוא לגבי איסור הנאה שוגג גמור, דזה עצם הקדש שמפרישו ומבדילו מכל אדם, והכי נמי יש לומר כן בשבת, עכ"ל.

אך הקשה האבני"ז דאח"כ נדלל קדושת שבת הוא רק מה שאסור במלאכה, ונמצא דליכא כאן שני דברים נפרדים, יום חול ויום שבת, רק כל החילוק הוא אם אסור במלאכה, מ"מ יש כאן שני דברים נפרדים מצד ימי השבוע, דזה הוא 'יום השביעי', וזה הוא 'יום הששי', לכן אם טעה וסבר שאינו יום השביעי רק יום הששי, הרי זה טעות במציאות בין שני דברים נפרדים, ומדוע אין זה מתעסק.

וז"ל: אך עדיין י"ל דמצות שבת היא לשבות ביום השביעי, כדכתיב 'וביום השביעי תשבות', וכתיב 'אל יצא איש ממקומו ביום השביעי', וכ"כ הרמב"ם (ריש הל' שבת) 'לשבות בשביעי שלא לעשות בו דברים נפרדים, ומדוע אין זה מתעסק. וכתב 'אל יצא איש ממקומו ביום השביעי', ולא נקרא שוגג בשגגת שבת רק כשסבור שהתורה צותה לשבות ביום הששי וכיוצא. (ראה בגליון הבא תירוץ).

דחותך תלוש, ובאמת חתך המחובר. או בהמת חולין ובהמת קדשים, וטעה במציאות דחשב דזה בהמת חולין.

(ב) ביה"כ איכא שני דברים: (1) זה יום מסוים שחלוק משאר הימים, וכמו שחזינו דעיצומו של היום מכפר, והיינו מכח קדושת היום של יוה"כ. (2) בתוצאה מקדושת היום של יוה"כ, יש איסור מלאכה. אבל בעצם היה שייך אחד בלי השני, דהיה שייך לומר דאיכא קדושת היום של יוה"כ ולכן עיצומו של היום מכפר, אבל מותר במלאכה.

(ג) בפשטות שבת דומה ליהו"כ דאיכא שני דברים: (1) קדושת היום של שבת, וגם אם היה מותר במלאכה בשבת, עדיין שייך לומר דיש קדושת היום של שבת. אבל באמת בשבת ליכא רק דבר אחד, דליכא קדושת היום של שבת בלי איסור מלאכה, אלא קדושת היום של שבת הוא מה שאסור במלאכה, דזהו גוף קדושת ושמ' שבת'. זאת אומרת, דאיסור מלאכה בשבת אינו נובע מצד שהיום שבת, רק זה גופא הוא 'שבת' מה שאסור במלאכה.

לאור הקדמות אלו יוצא איפוא, דאם שגג ביה"כ וסבור שאינו יוה"כ, חשיב מתעסק, דיהו"כ הוא יום שונה מיום חול, ויש כאן שני דברים, והוא טעה במציאות בין יום חול לבין יוה"כ. ולכן אם חשב שהיום אינו יוה"כ, הרי טעה במציאות וחשיב 'מתעסק'. משא"כ אם היה יודע שהוא יוה"כ, ולא ידע שנאסר בו מלאכה, הרי הוא שוגג.

ברם שבת שאני מיהו"כ, דהחילוק בין יום חול ובין שבת אינו בעצם היום, דאין זה שני ימים נפרדים, אלא כל החילוק הוא דבשבת אסור במלאכה, וזהו גוף קדושת

ושם 'שבת'. וכיון דאין כאן שני דברים נפרדים, רק דבר אחד, לכן אם חשב שהיום חול, מיקרי טעות בדין, דחשב שהיום מותר במלאכה, וזה חשיב שוגג.

וז"ל האבני נזר: יש לומר דאין שבת אלא שהוא יום שביתה ואסור במלאכה, וכשחשב שאינו שבת, אין כאן שגגת מציאות, זולת האיסור מלאכה, כי אין שינוי בשבת מבחול רק במה שהוא שבת, כלומר שאסור במלאכה. ואין דומה לשוחט קדשים בחוץ וסבור שהם חולין, חלף האיסור לשוחט בחוץ, יש שינוי באיכות הדבר, שאינו קרוב כמו שחשב. אבל בשבת וחשב שהוא חול אינו שינוי, רק שחשב שמוותר במלאכה ובאמת אסור במלאכה, והרי שגג באיסור.

ולפי"ז בשגג ביה"כ וסבור שאינו יוה"כ, יחשב מתעסק, דביה"כ העיקר מה שעיצומו של יום מלאכה, ומשום זה הזהירה התורה מלעשות מלאכה, ואם היה יודע שהוא יוה"כ, ולא ידע שנאסר בו מלאכה, היה נחשב שוגג. אבל עכשיו שלא ידע שהיום יוה"כ, חשיב מתעסק, עכ"ל.

וכ"כ האבני"ז בחו"מ שם, וז"ל: יש לחלק, דקדושת שבת היא מה שאסורה בו מלאכה, וכשסבור שהוא יום חול ומותר לעשות בו מלאכה, ודוקא בהמת קודש ששחטה בחוץ, שאין איסור שחיטה בחוץ עצם הקדושה, דעצם הקדושה הוא להקריבה במקדש ולאוסרה בהנאה על כל אדם, [ובזה חלוק הוא מבהמת חולין], רק זה איסור בפני עצמו לשוחט בהמות קודש בחוץ, על כן כשסבור שהיא בהמת חולין, הו"ל לגביה איסור שחיטת חוץ שגגת מציאות, וחשיב מתעסק, עכ"ל.

## סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מאראד זצ"ל

**אריינברענגען יראת חטא אין איינרע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.**

**וואס טוהט מכן דורות ישרים:**

- ת"ח יורש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר איינע ישובה פרוואט. בנאמנות קאפידינענעל.
- יעדע נאמען אין א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און חמלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענע קייט. מיט כוונה. במתינות. אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקומט די חלולת און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקבילדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויטן נאר יאנואר הלב [אנציען זיין מארז צו אריינשיקן] שיתחיל לב לשמים לטובה [סייטש די נאמען מענטש]. וזרוא מלאים [וועטש וועט וואונדער]. מקוון עס געבען פון מעשר.

**פאר פרטים וופט-טקסט מכן דורות ישרים**  
doroyesharim@gmail.com 917-635-3883

### צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

- "מיי קינד איז געווארען א אנדערע מענטש ער ליבעט מסור ער וויל ענדיגען א מסכתא"
- "מיי זון בעהט מיי זונען מיר אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע"
- "מיי יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער"
- "אין האב נישט געהאט קיין גענוה מאדעם. נישט וויסענדיג וואס מיי בחור טוהט"
- "כיבאב גענוה'דיגען זעהן געלעה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיי תברס קינד"



לע"נ הג"ר יהודה ב"ר מרדכי עציץ זצ"ל יא"צ ד' ניסן

**כדי לטהרו מקליטתו ומטומאתו וכו' כדי שיטהרו נפשות עמך ישראל מזהמתם.** ואחר כך מבקשים 'יתוקן מה שפגמתי וכו' ואטור ואתקדש בקדושה של מעלה'. והיינו דמצות ספירת העומר היא כעין ספירת שבעה נקיים של האשה, והיא הכנה למתן תורה, ובגמרא (שבת קמו): ישראל עמדו על הר סיני פסקה זוהמתו וכו', ופליגא דרב אבא בר כהנא, דאמר רבי אבא בר כהנא, עד שלשה דורות לא פסקה זוהמא מאבותינו, אברהם הוליד את ישמעאל, יצחק הוליד את עשו, יעקב הוליד שנים עשר שבטים שלא היה בהן שום דופי, ע"כ. [אלמא דאף קודם הר סיני פסקה זוהמתן].

וכבר אמרנו דאלו ואלו דברי אלהים חיים ולא פליגי, שבעומק פסקה זוהמת הנחש ביעקב אבינו שמתנו שלימה, וכתיב 'תתן אמת ליעקב', וכתיב 'שפת אמת תכון לעד', וכן יעקב אבינו מצדו לא מת (תענית ה:), אך על זרעו לא נתגלה פסיקת זוהמת הנחש עד מתן תורה, דכתיב 'אני אמרתי אלהים אתם'. ואמרו (ע"ז ה.) דכיון דפסקה זוהמתו לכן לא היו מתים, וספרו שבע שבתות להיות מזוקק שבעתיים בכל השבע מדות.

וזה שאומרים 'כדי שיטהרו נפשות עמך ישראל מזהמתו', שאחר הקלקול, בכל שנה מתעורר בפסח קדושת יציאת מצרים, ואח"כ סופרין שבע פעמים שבע להיות מזוקק שבעתיים, ואם יזכו יכולים בשבועות לזכות למתן תורה כמו

קדוש כמו י"ט עצמו בקדושת היום, אלא שיש בו היתר מלאכה, והפטר של תפילין בשבת וי"ט אינו איסור מלאכה, אלא קדושת היום, והיא קיים בשלימותה בחוה"מ.

א דוגמא לדבר: חול המועד יש לו קדושת היום כמו י"ט, ואפי"ה מותר במלאכה. ומטעם זה נהג הגר"ח (שעורים לזכר אבא מרי ח"א עמוד קל"ו) שלא להניח תפילין בחוה"מ, כי חוה"מ

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים בארץ ישר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברר בכל מילי דמיטב

## מנחה חדשה' להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

**בראשית כו.** נ"ל בעז"ה, ע"פ מאמרם ז"ל במ"ד בראשית (פרשה ח אות ב), ע"פ "ואהיה אצלו אמון [ואהיה] שעשועים יום יום", כי ב' אלפים שנה קודם בריאת העולם נבראת התורה. וזה שמרומז בתיבת "בראשית", ב' אלפים שנה, תר"י בגמ' תורה עה"כ. וב' אלפים שנה היו בטרם "ברא אלקים את השמים ואת הארץ", וד"ל.

**בראשית כו.** נ"ל בעז"ה, דהנה ידוע כי ביה' נברא העולם, כמאה"כ (ישעיה כו ד) "כי ביה ה' צור עולמים", חכמה ובינה או"א (עי' לעיל אות לא). והנה ג' מילואי יה בהכאה [כלומר, י"ד פעמים ה", י"ד פעמים ה"ה, י"ד פעמים ה"א] גמטריא **כתר**, וג' מילואי יה בגמ' צ"א, ס"ה גמטריא **אשית**. וב' היא בינה, ור' הוא חכמה, הרי הם יה (עי' לעיל אותיות א, יב) שמהם נבנה אותיות **אשית**, והם ב' ור' כנ"ל - הרי אותיות **בראשית**. בהם "ברא אלקים את השמים ואת הארץ", כי ביה ה' צור עולמים", והבן.

בלוחות ראשונות, ואח"כ מבקשים 'תוקן מה שפגמתי בספירה פלונית השייך לאותו לילה, 'ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה', והוא על דרך מה שאמרו (ירושלמי שקלים פ"ג ה"ג) על מה שאמרו טהרה מביאה לידי קדושה, דכתיב (ויקרא טז:טז) 'וטהרו וקדשו', וקודש עילאה היא חכמה וכו', וזהו 'ואתקדש בקדושה של מעלה' קודש עילאה תורה שבכתב.

**כל הרודף אחר הכבוד הכבוד בורח ממנו.** הקשה רבי צדוק הכהן מלובלין (הקדמה לספר אור זרוע לצדיק), דהלא אמרו חז"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, וא"כ אם רודף אחר הכבוד, הרי משפיעין לו כבוד. ותירץ, דאה"נ דלפי שעה זוכה לכבוד, אבל לבסוף הכבוד בורח ממנו. וז"ל: אשרי מי שזכה לשם, ואע"פ שלא הגיע לכך [מצד מעשיו], וטוב שם טוב משמן טוב. ודוק כשמן השמים זכו לו, אבל אם הוא ממשיך שמו, אדרבה שמו אבד, ואע"פ שמועיל לשעה, שבדרך שרוצין לילך משפיעין לו, ושמו הולך, אבל הוא רק לשעה, וסוף הכבוד בורח ממנו.

## פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

**'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'**

**אחרי מות שני בני אהרן.** במדרש (ילקוט"ש שמיני תקכ"ה) שבשעה שמתו בני אהרן ישב אהרן ותמה וכי כ"כ גדול החטא שחטאו בניו, נכנס משה לפייסו ואמר כבר מסיני נגזר עלינו. ויש לפרש לפי מה שאמרו (קידושין מ). דמחשבה שעושה פרי, הקב"ה מצרפה למעשה, והיינו מפני שאחז"ל דבעת שאדם עובר עבירה, קונה קטיגור, והיינו עבירה במזיד שיש בו מחשבה ומעשה, נברא ע"י המעשה הגוף, וע"י המחשבה נברא הרוח שבו, וכן אפילו אם המחשבה והמעשה אינם ביחד, כמ"ש שלא יהרהר אדם ביום וכו', וכיון שהמעשה בא ע"י מחשבה, לכן מצטרפין כאחד.

ופירשונו בזה הפסוק 'שגיאיות מי יבין מנסתרות נקני', דהיינו כיון שאי אפשר לאדם ליזהר משגגות כיון שהוא בלא דעת, אם לא יהיה נקי מנסתרות דהיינו הרהור עבירה שהם נסתרים, כדכתיב 'הנסתרות לה' אליהו', פן יצטרפו למעשה השגגות ויהיה קטיגור שלם. וכן בבני אהרן אף שלא היו כדת בקרבנם, מ"מ שוגגים היו, אלא כיון שגרם להם מה שחטאו בסניני, דכתיב 'יחזו את האלהים ויאכלו וישתו', שראו מתוך שביעה אף שלא היה בזה מעשה אלא במחשבה מניעת מוראו יתברך, מצטרף למעשה. וזה שאמר משה 'מסיני נגזר עלינו', אלא שלא נענשו עד שבאו לידי מעשה.



לע"נ הגה"צ ר' משה ב"ר יצחק אייזיק הנקרא ר' משה ניו יארק' צ"ל יא"צ לי"נ י"ט וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן. איתא במדרש (פ"כ

ס"ו), שחטאם היו שלא נשאו נשים, וכתוב וכפר בעדו ובעד ביתו. ויש לדקדק על מה שלא הביא שיש חיוב של פריה ורביה, והוא מצוה ראשונה שבתורה, ולמה הביא פסוק של 'וכפר בעדו ובעד ביתו'. ועוד יש לדקדק הלא אמרו חז"ל עוד טעם שמתו מפני שהיו גדולים וגאים בדעתם.

ונראה דהנה משה רבינו פירש מן האשה ונשא ק"ו בעצמו, ויש לומר דנדב ואביהא חשבו על עצמם כי הם עומדים להגיע למדרגה גדולה כזו ויצטרכו לפרוש מנשותיהם, לכן חשבו שטוב להם שלא לישא מלכתחילה, מלהניח נשותיהם אלמנות חיות. אמנם באמת טעו בזה, כי למדרגת משה רבינו לא היו יכולים לעלות, כי מדרגתו היה חוץ לדרך הטבע, יען שהתורה ניתנה על ידו, ועל כן היה צריך להיות פרוש מאשה, ואפילו אם יזכו להיות כהן גדול ולהגיע למדרגת אביהם אהרן, הרי כהן שאין לו אשה פסול לעבודה. ולפ"ז נמצא כי שני הענינים קשורים זה בזה, כי בשביל שהיו גדולים בדעתם, חשבו כי יגיעו למדרגת משה ועל כן לא נשאו נשים.



לזכות מ.ב. ה.פ. לעשרות והצלחה בכל מעש"י ברכת שהחיינו על ספירת העומר. על אודות הקושיא למה לא יברך

'שהחיינו' על ספירת העומר שהוא מצוה הבאה מזמן לזמן. קושיא זו הקשו כבר הרז"ה והר"ן סוף מסכת פסחים וכן בר"ן סוף סוכה, ובר"ן בסוכה כתב שם וז"ל: וראיתי מי שכתב שאם לא ספר בלילה, לא יספור ביום, כדתנן כל היום כשר לספירת העומר, משמע הא ביום לא יצא, משום הכי לא אמרינן ביה זמן, עכ"ל. ודברי הר"ן צריכים לתמוך גדול הלא מברכים על הדלקת נר חנוכה, וכן נר יו"ט דזמנה רק בלילה, וכן אכילת מצה ואכילת סוכה דזמנה בלילה ואעפ"כ מברכים שהחיינו, וכן דברים שזמנם רק ביום ג"כ מברכים שהחיינו כנטילת לולב ותקיעת שופר, ומה הסברא דדבר שאיקבע זמנה רק בלילה לא יברך שהחיינו, ואדרבא היכי דאיקבע זמן מצומצם יותר כגון בלילה טפי יש לברך, וצ"ע.

והגאון [הרה"ק רבי הלל מקאלמאי] מו"ח נ"י הראה תירוץ של הרז"ה, דכיון דבאמת אין מקריבין את העומר בגלותו בעוה"ר, א"כ ליכא שמחה באמרו 'לעומר', דאינו עכשיו, לכן לא תקנו 'שהחיינו'.

ועוד הקשה שם בעל המאור בסוף פסחים למה מברכים על ספירת העומר ביום ב' דפסח, ולא אמרינן כמו בסוכה ביום השמיני 'יתובי יתבינן ברוכי לא

מברכין', מפני שברכת הסוכה סותר לקידוש היום של שמיני עצרת, וא"כ איך אנו מברכים ספירת העומר ביום ב' של פסח הלא זה סותר ליו"ט שני דפסח, דהרי ספירת העומר צריך להיות ממחרת השבת שהוא יו"ט. וקושיא זו הקשה המג"א (סימן תפ"ט סק"א) בשם הכסף משנה. ותמוה שהרי זה קושיא המאור וגם הר"ן הביאו, ואיך לא ראו שני גדולי עולם אלו את דברי הראשונים, ובהגהות נתיב חיים העיר כבר בזה.

ונ"ל בזה, דהנה הדרכי משה (או"ח סימן ח' סק"ה) כתב וז"ל: המנהג לברך על טלית קטן 'על מצות ציצית', כי חששו לדברי הפוסקים שאין יוצאים בטלית קטן כזה, ולכן לא מברכים 'להתעטף', או 'להתלבש', דאז הוא משמע דעכשיו מקיימין המצוה כהוגן, רק מברכים השי"ת שנתן לנו מצות ציצית, ואף שאין מקיימים אותה

עכשיו כתקנה, ולכן תקנו לשון 'על', דלשעבר משמע, כן נ"ל טעם המנהג עכ"ל. הרי מפורש דהיכא שמברכים בלשון 'על', אפילו אם אינו מקיים המצוה עתה כהוגן, יכול לברך, דמברך שהשי"ת נתן לנו מצוה הזאת, א"כ אם מברך 'להתעטף', או 'להניח תפילין' הרי אם זה ספק אם צריך לברך הוי הברכה לבטלה, משא"כ כשמברך 'על',

## עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

**געדענקט "מקה בלייבט מקח"!**

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לילה ולילה, לא שייך לברך שהחיינו, כיון דמפסקי בין חלקי הזמן, עכ"ד. וראה בשו"ת שואל ומשיב מהד"ד ח"ג סימן קכ"ז.

ב שו"ת מהרלב"ח (סימן ס"ב) תירץ, דשאני לולב שמצוה בכל יום ליטול לולב, ואין שייכות בין יום ראשון לשני, אלא מברכים שהחיינו בתחילת עשיית המצוות. משא"כ בספירת העומר שכל לילה אינה מצוה בפני עצמה, אלא בחתהבר כל הלילות ביחד, ולכן כיון שמפסק יום בין כל

# 'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב

כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיה נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה

נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא

די יתאמר מילי דשמיה מספרי אשר כתבתי.

**הלואי שיתפלל אדם כל היום.** שרשי התורה והעבודה לפני הבורא ב"ה וב"ש, כפי שקיבלנו מפי צדיקי הדור אמיתים שהיינו עומדים לפניהם, וזכינו לקבל פניהם, ולשמע מהם שרשי התורה והעבודה, לא לרמות את עצמו ולא להשטות, רק לאהבת האמת מפני שהוא אמת, ועל האמת שורה הבורא ב"ה וב"ש, אני ה' אלהיכם אמת, וכפי המבואר בספרי קדושים שרשי העבודה הוא תפלה, וכאמרם ז"ל עה"פ 'ולעבדו בכל לבבכם', איזו עבודה שבלב זו תפלה. ולכאורה כפי שסוברים חסרי דעת, שרוצים להתפלל בשעה שעומדים להתפלל, ורוצים באמת בשעת מעשה, ובכל היום נשכח הבורא ב"ה מלוח לבם, אדרבה רודפים אחר הקנאה והתאוה והכבוד, וסוברים שעיקר התפלה ולעבדו בכל לבבכם נאמר על שעת התפלה. ושקר בימינו, כי זה דבר שאי אפשר בשום אופן שיהיה רודף כל היום אחר תאוות לבו, ובשעת התפילה יוכל לקיים בכל לבבכם וכו'. ועל זה כתיב 'סביב רשעים יתהלכון כרום זולת לבני אדם', ואמרו (ברכות ו:): על התפלה, דהם דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם. והיינו מחמת שדבר קטן הוא בעיניהם, נאמר בהם 'סביב רשעים יתהלכון', שמעשיהם ודיבורם ומחשבותם מהלכין סביב לדיבורם בתפלה ומבלבלין אותם.

וגם דלא פרחי לעילא, רק שנשאר בסבוב הגלגלים, הגם שהם דברים העומדין ברומו של עולם, היינו שבדברי תפלה ממשיכין חיות לכל עולמות עליונים, וכמו שאומרים 'ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים', שכל העולמות חומדים ומצפים על דברי תפלה שיוצאין מהלב בקדושה ובטהרה, כי הוא חיותם, והדיבור גבוה ורם יותר מהם, כדכתיב 'אשמים דברי בפין לנטוע שמים וליסוד ארץ', ומחמת שבני אדם מזלזלין בהם, ואינם שמים על לבם שהם דברים שעומדים, היינו דבר המעמיד ברומו של עולם, היינו כל תפלה שבכל עולם, ולכך נשארו בבחינת סביבת הגלגלים.

והאמת, שמי שרוצה לקיים 'ולעבדו בכל לבבכם' באמת, צריך כל היום לכבש תאוותיו במעשה ודיבור ומחשבה ומדות מגונות, ולהכניע את הרע שבלב, וזהו הלואי שיתפלל אדם כל היום, היינו שבכל היום יקיים ולעבדו בכל לבבכם, ואז א"כ כשיבוא להתפלל יוכל לקיים בפועל ולעבדו בכל לבבכם. (אחרי אות א').

אז הוא מברך ומשבח להקב"ה על המצוה אשר נתן, ואפילו בספק, זה לא ברכה לבטלה.

ובזה יש לבאר איך מברכים נשים על לולב, ור"ת מעורר ע"י. אלא כיון שמברכים בעל, יכולות לברך ולשבח להקב"ה שנתן לנו את המצוה אע"פ שהיא אינה מחויבת בזה, וכן מיכל בת שאול אם ברכה על התפילין, לא ברכה את הנוסח 'להניח', אלא ברכה 'על מצות תפילין' של בני ישראל. ומה שמברכות ברכת 'לישב בסוכה', לא קשה, כיון ד'תשבו

כעין תדורו', ומחויבת לשבת בסוכה מכח בעלה, יכולה שפיר לברך 'לישב בסוכה'. ולפ"י יש ליישב קושיית הר"ז, דבשלמא ישיבת סוכה אינה סתירה ליו"ט, דהרי יכולים לישב בסוכה שלא לשם מצוה גם אחר הסוכות, אלא דהברכה לא מברכין,

כיון שהברכה הוא סותר לחג, ולכן יכול לישב בלא ברכה, וכמו שכתב הטעם הזה בטור. משא"כ בספירת העומר שמברכים בעל, א"כ אין הברכה סתירה בכלל לחג, שמודים ומשבחים להקב"ה שנתן לנו את המצוה, ואדרבא הספירה היא יותר סתירה מהברכה, ולכן יכולים לברך. אבל ברכת שהחיינו הוא כמו ברכת 'לישב', שזה הוא סתירה לחג, ולכן אין לברך שהחיינו, דהוה כמו ברכת לישב, וממילא מיושבים שני הקושיות [מדוע מברכים נשים על לולב, ומדוע אין ברכת ספירת העומר סתירה ליו"ט].

ובעיקר קושיית המאור [מדוע מברכים על ספירת העומר ביו"ט פסח] צ"ע, דבשלמא בסוכה, דעצם ישיבה בסוכה לא חשיבא לזילזול ביו"ט, כיון דיושבים בסוכה גם באמצע השנה, וא"כ הועילו חכמים בתקנתם שלא לברך. משא"כ בספירת העומר

דאפילו יספור בלא ברכה ג"כ איכא זילזול לחג, דהרי בעצם הספירה רואים שכבר חול הוא, דביו"ט הראשון אין יכולים לספור, אבל כיון דמעשה מצוה לא עקרו חכמים מחשש זילזול ליו"ט, ורק הברכה אמרו שאין מברכים בגלל זילזול לחג, אבל עצם מעשה המצוה לא עקרו, א"כ ספירת העומר שהמצוה עצמה סותרת, ולא עקרו את המצוה, וא"כ יכולים ג"כ לברך, דמה נפק"מ אם מברך או לא, דהברכה אינו מוסיפה בזילזול לחג יותר ממעשה המצוה, וא"כ יכולים לברך ג"כ. ועכ"פ יצא לנו בהך תירוץ דכל מאי דאפשר למעט מלפרסם בזילזול יו"ט ממעטינן, וא"כ בודאי לא מוסיפים לברך שהחיינו דאיכא זילזול טפי, ובברכה

עצמה אין לחוש, דכיון דמברך בנוסח 'על', ליכא בזה זילזול ליו"ט, ומיושב בזה הקושיות.

ואולי אפשר ליישב הקושיא הראשונה שקשה על הר"ן דכתב דמצוה שזמנה רק בלילה אין מברכים שהחיינו, דבשלמא שבת ויו"ט וחנוכה הם כל היום, רק פרט אחד מהמצוה לא שייך רק בלילה, [דאע"ג דכל היום הוא שבת ויו"ט וחנוכה, מ"מ הדלקת הנרות אי אפשר ביום דשרגא בטיהרא מאי מהני], משא"כ ספירת העומר דכל מצוה הוא רק בלילה ולא ביום, ולכן אי אפשר

לומר 'לזמן הזה' היכא דמוגבל רק בלילה, ד'זמן' משמע כל היום. אבל עדיין צריך עיון משופר ולולב, [שגם שופר ולולב מצותם רק ביום, ובלילה לא שייך לקיים המצוה, ולא כהדלקת נרות דרק משום ד'שרגא בטיהרא מאי מהני' אי אפשר להדליק ביום, וא"כ מדוע מברכין שהחיינו על שופר ולולב], וצ"ע. (שו"ת ר' עקיבא יוסף או"ח ח"א ס' קנ"ד).

## מוסרי הג"ר אלהן יוסף הרצמאן זצ"ל

**'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלהן יוסף בן שמואל וצפורו,**

**להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'**

שלום בית בינו לבין עצמו, שלום בית אינו מתחיל בבית של עצים ואבנים בין בעל לאשתו, אלא באדם גופו בינו לבין עצמו, בהטלת רסן על תכונות החיה שבקרבו שלא תתפרץ בפיה הטורף, בשימת כבלים על ידי החיה שבאדם שלא תשסע בני אדם אחרים בצפרניה הארסיות, בקשירת רגליה שלא תרמוס אנשים מתהלכים לתומם ברחוב, ובעקירת קרניה שלא יגחו ויהרסו עולם ומלואו.

ובדומה ליער של חיתו טרף, שאם רוצים להקים במקומו ישוב של בני אדם, אי אפשר לעשות זאת אלא אם כן יעקרו את היער על כל עצי הפרא שבקרבו, ויגרשו מתוכו את החיות, כך הבן כל עוד לא טוהר ממדותיו הפראיות, אל להם להורים לשלחו לאויר העולם לישא בת זוג ולהקים משפחה, כי יביא הרס על בת זוגו ועל דורותיו. על ההורים וכן על המורים להרגיש באחריות הגדולה שהם נוטלים על עצמם בשלחם לחופה בן פרא ובלתי מחונן, כי הצד השני יטיל את האשמה בהם, ולעולם לא יסלח להם על סבלו ומר גורלו.

הורים ומורים כאלה לא יביאו ברכות לעצמם בהמיטם אסון על משפחה הגונה מתוך עצלות ששלטה בהם, ולא נתנתם לפקוח עין על בנם לחנוכו ולתקן את מדותיו שלא יגדל פרא להרוס ולרמוס בגסות כל חלקה טובה. אמנם ידע הבן הזה לשלוט רגע קט בעצמו, ובשעת הפגישה עם המיועדת ידע להתקטש במלבושים נאים להצטייד במלים יפות ובתמונות מרהיבות של הסבא והסבתא בני היחוס הרם, אבל מיד לאחר הנשואים נזדקרה ויצאה החיה שבקרבו בהשליכה מעליה את מלבושי האנוש שהעטתה עליה לפי שעה ולמראית עין, והרס את עצמו ואת בת זוגו.



לע"ז הג"ר שמואל טרויבע ב"ר גד ז"ל י"א צ"ח י"ח ניסן  
**ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה'.**  
ביבמות (דף סא.) הקשו התוס' אהא דאיתא שם דאין עכו"ם קרויין 'אדם', מהגמרא בסנהדרין (דף נט.) דאמרו: אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, כהנים לויים ישראלים לא נאמר, אלא 'האדם', ללמדך שאפ"י עכו"ם ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול. ותירצו דעכו"ם רק 'אדם' אין נקראים, אבל 'האדם' קאי גם אעכו"ם, והדברים מופלאים מהבין.

ונלענ"ד טוב טעם בזה בס"ד ע"פ המבואר בספר הגלגולים (פ"א) בהבנת דרשת חז"ל הנ"ל דאתם אתם קרויים 'אדם', ולא העכו"ם קרויים 'אדם', ותוכן הדברים, כי נשמת אדם הראשון העצמית היתה נשמה של קדושה חלק אלקי ממעל ית"ש, וכמ"ש 'ויפח באפיו נשמת חיים', ובזוהר אמרו: 'מאן דנפח, מתוכו נפח'. ורק אחרי חטא עץ הדעת הלבישתה הסט"א הנקרא 'אדם בליעל', בסוד הכתוב 'עת אשר שלט האדם באדם לרע לו', ועל כן בני"י אשר יצאו מאדם הראשון, להם חלקי נשמת אדם הראשון העצמית, אולם העובדי כוכבים יצאו מלבוש נשמת אדם הראשון שהלבישתו הסט"א הנ"ל, ואין נפשותם מנפש אדם הראשון העצמית כלל, וזהו אתם קרויים 'אדם', כי בני"י הם ממש עצמות אדם הראשון, ולא כן העובדי כוכבים, עכת"ד.

והנה תיבת 'אדם', הוא בשתי פנים: א) שם העצם של אדם הראשון. ב) שם התואר של מין בני אדם. והנה מדברי הספר הגלגולים הנ"ל מובן, כי כאשר תרמוז תיבת

אינו יכול לומר בליל שני 'היום שני ימים לעומר', כיון שעדיין לא סיפר יום הראשון, אבל באמת ביום ליכא קיום מצוה של ספירה.

ג והא דמועיל אם סיפר ביום כדי שיוכל לספור בלילה שלאחריו, אין זה משום שקיים המצוה כשסיפר ביום, אלא דזה מועיל שיוכל לספור בלילה שלאחריו, דאם לא סיפר ביום הראשון,

## הבטחת בעל החזון יחזקאל ז"ע

### אמליץ טוב למי שילמוד בספרים שלי, וכן אמליץ טוב לכל מי שיפרסם את תורתו

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר  
**'הגדרות חזון יחזקאל על התורה'**  
ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'  
מי שרוצה להנציח שמו בהספר,  
או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל ז"ע  
יתקשר למערכת

לעשות ככל הכתוב בו, א"כ זה ענין שנוגע לכל אחד מישראל בלי יוצא מן הכלל, שהרי כולנו מחויבים לשמור ולקיים את כל התורה.

**ויקדישו את קדש בגליל בהר נפתלי**  
(לעיר מקלט), ומעבר לירדן ריחו מזרחה נתנו את בצר במדבר. (יהושע כ'). מדוע כתיב מקודם 'ויקדישו את עיר קדש לעיר מקלט, ואח"כ כתיב

'נתנו' את בצר במדבר לעיר מקלט.

אלא החילוק הוא כדאיתא בתוספתא (מכות פ"ג ה"ב): שלש ערים הפריש יהושע בארץ כנען, והיו מכוונות כנגד שלש שבעבר הירדן וכו', חברון ביהודה כנגד בצר במדבר, שכם בהר אפרים כנגד רמות בגלעד, קדש בגליל כנגד גולן בששן, ואע"פ שהפרישו שכם בהר אפרים, לא היתה קולטת וכו', ואע"פ שהפרישו את קדש בגליל, לא היתה קולטת וכו' עד שכיבשו את שכם, ע"כ.

ולכן בערים שהפריש משה כתוב 'נתנו', ואילו בערים שהפריש יהושע כתיב 'ויקדישו', משום דבאלה שהפריש יהושע עוד לא נכבשו ולכן לא קלטו אז, לכן כתיב בהן 'ויקדישו', היינו שהזמינו שיהיו בעתיד ערי מקלט, וכמו שאמר הכתוב 'וגם הכהנים הנגשים את ה' יתקדשו', דהיינו שיהיו מזומנים להתייצב על מעמדם. אבל בערים שהפריש משה שכבר נכבשו לפניהם, כתיב בהם 'נתנו', ופירושו 'שמו', כמו 'ונתת את הכפרת על הארון'.

וזה שמסיים הכתוב 'אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הַמְּוִעָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כלומר שהן מיועדות להיות קולטות, כי בשעת ההפרשה חלק מהן עוד לא היו קולטות מפני שעוד לא נכבשו אז.



לע"נ הג"ר ישראל אליהו ב"ר אלכסנדר זיסקינד וייסגורוב זצ"ל י"א צ"י י"א ניסן

**ס"ת שנפל סימן רע לציבור.** מובא בשם החיד"א הטעם שאם רואים ס"ת שנפל שצריכים לצום, כי אמרו חז"ל בשליח ציבור שטעה בתפילתו, סימן רע לשולחיו, ושליח ציבור שמוציא ס"ת הוא שליח של הציבור, לכן צריך כל אחד שהיה שם לצום, עכ"ד. ונסתפקתי מאי הדין אם ביום צום שקוראים בתורה ואחד לא צם, ונפל הס"ת, אם גם הוא צריך לצום, כיון שהוא השלים המנין, דהרי הדין הוא שאם יש שבעה מתענים, יכולים להצטרף אלו שלא צמו, וכיון דבלי היחיד שלא צם והשלים המנין, לא היו קוראים בתורה, נמצא דבלי שליחותו לא היו מוציאים הס"ת, ולכן צריך לצום. או דלמא כיון שהוא לא צם, והוא אינו מחויב בקריאת התורה, לכן הנושא הס"ת אינו שלוחו, וממילא אין צריך לצום. ונראה דלפי החתם סופר שפסק (סימן קנ"ז) שיכול מי שאינו מתענה לעלות בתורה, ומה שכתב המחבר דכהן שאינו מתענה שיצא מבית הכנסת, היינו בתענית בה"ב, משא"כ בד' צומות דהוא יום שמחוייב בקריאת התורה שחרית ומנחה, אז יכול לעלות אפילו במנחה. א"כ ודאי דגם אלו שלא צמו צריכים לצום, כיון דנושא הס"ת הוא גם שליח שלהם. אמנם לפי שיטת המג"א שסובר שדוקא בשני וחמישי שהוא יום קריאה גמורה יכול לעלות לתורה, אבל במנחה לא, א"כ אם ראו ס"ת שנפל במנחה, כיון שהם רק מצטרפים ואינם יכולים לעלות לתורה, א"כ לא הוה שליח שלהם, ולכן אינם צריכים לצום. (ש"ת ס" ט).

'אדם' על שם העצם של אדם הראשון, אז לא קאי אעכו"ם, כיון דהם אינם יוצאים כלל מעצמות נפש אדם הראשון וכו"ל. אולם כאשר היא שם התואר והמין, אז גם הם בכלל, שהרי הם ג"כ ממין אדם. והנה הראב"ע (שמות ג:טו) כתב, כי האות ה' בתחילת התיבה הוא סימן על התיבה שאיננה שם העצם, כי אם שם התואר, כי שם העצם לא יפול בו אות ה', שלא יתכן לומר 'הראובן', 'השמעון', כי אם 'החכם', 'העשיר', ע"ש. ולפ"ז כאשר נאמר 'האדם' באות ה', א"כ לא הכרח תיבת 'אדם' הוא שם התואר והמין, וכן מבואר בראב"ע שם, ולכן שפיר קאי גם אעכו"ם, משא"כ כשנאמר 'אדם' בלא אות ה', אז נדרש על שם העצם של אדם הראשון וקאי רק ישראל מפאת היותם עצמות אדם הראשון ממש, אבל לא כן אעכו"ם שאינם מעצמות אדם הראשון כלל וכו"ל. (בית האוצר מערכת א-ד כלל ח' אות ג).



לע"נ הג"ר אברהם לופטביד ב"ר לייבל מוהל זצ"ל י"א צ"י כ"ג ניסן

**בקרבתם לפני ה' וימותו.** ר"ת 'ובל', בחינת בינה (זהר ח"ב פה:), ושם עולה סוד הקטורת, אך להיותה 'קטורת זרה', פגעו בהם הדינים, דמתערין מינה (-מ'בינה').

**השוכן אתם בתוך טומאותם.** ראשי תיבות גימטריה 'טוב', שזה אינו מובן איך קודש וטמאה שוכנים יחד, אבל זה מצד 'טוב', שדרכו להטיב לרעים ולטובים.

**ספירת העומר.** כתיב במגילת אסתר 'וגם למחר אני קרוא לה עם המלך', ונראה לפי דברי הרה"ק מדזידיטשוב זצ"ל, דתיבת 'גם' רומז מיתוק הדין, בסוד הכתוב (תהלים ס"ה) 'פלג אלקים מלא מים', ד'פלג' היינו חצי מנין של 'אלקים', שהוא מ"ג - 'גם', הוא 'מלא מים', היינו חסדים, ד'מים' רומז לחסדים. אבל 'וגם' עם אות ו' גימטריה מ"ט, בסוד אומרים 'כל המוסיף גורע', דזה בחינת מ"ט ימי ספירה שהם בחינת הדין, אך ע"י שמונים ספירת העומר במצות ה', נמתקים הדינים, ונעשה מ'שעורים' שהוא מאכל חמורים הגורם חומריות וגשמיות. 'ספירה', בהיר וזך כאבן ספיר, ועיד"ז זוכין לקבל תורתנו הקדושה בחג השבועות, שמרומז ב'ממחרת השבת', וזה 'וגם למחר', דע"י 'וגם' היינו ספירת העומר מ"ט יום, זוכין ל'מחר' לקבלת התורה. ולפי שבני ישראל עשו תשובה בימי אחשורוש וקבלו תורתנו הקדושה ברצון, כאומרם ז"ל 'הדר קבלוה בימי אחשורוש', לכן נעשה המן 'מט' לפני מרדכי האחוז בחמשים שערי בינה שהיא עלמא דחירות, וכן יהיה רצון שיושיע ה' לאחינו בני ישראל תיכף מכל הקמים עליהם.



לזכות פ.ב.ע.י להצלחה בכ"ע

**לא ימוש ספר התורה הזה מפ"ך והגית בו יומם ולילה למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו.** (יהושע א:ח). לכאורה מי שרואה את הכתוב 'והגית בו יומם ולילה', יכול לחשוב שמדובר כאן במדרגה מיוחדת של שקידה בתורה שלא מתאימה לכל אחד, אלא רק לגדולי עולם, כמו יהושע. אבל הפסוק ממשיך ואומר 'למען תשמור

### דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר ז"ע שכתב על הלומד דרוש זה 'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

**[אות י"ב]:** והנה אמרו (שבת נ"ה): ראובן לא חטא כי אם בלבב יצועי אביו. ואפשר לומר כי נדרש בזה סמוכין, אחרי 'ויצב יעקב מצבה על קבורתה בדרך', וזה כדברי הרמב"ן דרך בארץ ישראל קיים יעקב התורה, 'ויהי בשכן ישראל בארץ ההיא דייקי בא", ובא"י נקרא 'ישראל', ובחול"ל נקרא 'יעקב' כמבואר בזה"ק, וזה 'בשכון ישראל' היינו בארץ ישראל, אז 'וילך ראובן' בלבבל יצועי אביו, כי בלהה וזלפה אחיות היו, בנות לבן מפלגשו.

אבל חטא בזה, כי האמת הוא כי לבן דינו כעכו"ם, והן כגוריות כנ"ל, ולכן אין בזה איסור של שתי אחיות, ורק מפני מראית עין כי לבן צבוע היה, שנחשב להם כגר תושב, לכן גם לשיטתם שם עדות במצבת רחל כרמב"ן, [דרך בארץ ישראל קיים יעקב התורה, ולא בחו"ל, ולכן מתה רחל מקודם שנכנס לארץ].

ונראה כי בזה עיקר אשר הודה לו המלאך וקרא לו בשם 'ישראל' להיות דינו כישראל ממש ע"י תרי"ג מצות שמרתי, אפילו שהיה רק בדרך אינו מצוה ועושה, ושם הזה נתן לו רק בכניסתו לא"י, משא"כ בחו"ל, ונתרפא מצלעתו, כדכתב רבינו בחיי פרשת וישלח, וז"ל: וירא כי לא יכול לו, כלומר לא היה לו יכולת להתגבר עליו מצד שום עון, רק מצד עון שתי אחיות וכו', ויגע בכף ירכו והיה העונש במקום החטא, עכ"ל. ולזה נתרפא מצלעתו שאין בו שום חשש, כי בחו"ל אין חשש אחיות לכו"ע.

והשבים לא ידעו איזה קידושין היו עיקר, אם נתקדשה רחל בסוף שטר עבודתו (ע' אה"ע סי' כ"ח סעיף ט"ו), או לא קידש כי אם בביאה [ולכן קידושי לאה עיקר], וע"כ היה מחלוקת ביניהם, וגם אולי נחשב כקדושי טעות, כיון שנתחלפה לאה ונעשה קדושי רחל בקדושי ביאה ג"כ מוקדמת, וגם לא ידעו כי לבן היה אפיקורוס ודינו כעכו"ם ואמותיהן כגוריות, ויעקב אבינו ידע האמת אליבא דכל הדעות, ע"כ 'וישתחו ישראל על ראש המטה', מיטה שלימה, ועתה 'תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם', ב"ב יהי רצון אמן ואמן.